

werd bevolen in de scheepsjournalen na te gaan of het bevel voor het gebruik van de ventilator was opgevolgd. Bij nalatigheid moet hij direct de vastgestelde straf toepassen. Voor de tweede bezending zal hij daarvan verslag doen, wat dan aan Heren XVII wordt toegezonden. Het stempelen van de Nederlandse gekartelde dukaten is, anders dan Heren XVII veronderstellen, slechts ten voordele van de Compagnie geschied. Conform het bevel is de stempeling gestaakt en zijn de stempels vernietigd. [fol. 67] Als bijlage gaat een rapport over deze stempeling van de raad extraordinaris Huijbert Willem van Bazel mee. Sinds 1753, toen Van Bazel commissaris van de stempeling werd, zijn er 257.808 dukaten gestempeld t.w.v. f 1.350.757, waarop f 350.775 is ontvangen. De dag van stempeling kan niet vermeld worden, doordat slechts mondeling rapport aan wijlen gouverneur-generaal Jacob Mossel werd gedaan. De grootkassier kreeg opdracht vanaf het lopende boekjaar een rekening-courant van het stempelen bij te houden. Deze zal naar Nederland gezonden worden. Het verbod om Nederlandse dukaten in te wisselen, of Nederlandse specie door stempeling op te waarderen, zal opgevolgd worden. Wel vroeg men zich af of de volgens plakkaat van 31 december 1753 en 8 januari 1760 gestempelde gekartelde Hollandse dukaten, waarvan de koers op f 6,12,- is bepaald, [fol. 68] in de kolonie zouden moeten rouleren, dan wel uitsluitend voor de textielkantoren zouden moeten worden aangehouden. Moet in het eerste geval de koers niet verhoogd worden, aangezien de dukaten, behalve de gestempelde, tot die tijd tegen f 5,8,- in omloop waren? De gouverneur-generaal betoogde in een schriftelijk stuk in de vergadering van 17 augustus dat het het meest passend is de ongestempelde gekartelde dukaten met de gestempelde op f 6,12,- te stellen.)

1. Om daardoor zoveel mogelijk den uytvoer te beletten en die gouden munt, die geene besnoeing onderworpen is, evenals de gecartelde dukatons, als eene standpenning hier te houden.

2. Omdat de Compagnie door dese verhoging der ongestempelde ducaaten, sonder eenig nadeel voor haar of voor particulieren, eene aanzienlijke winst genieten soude.

3. Omdat, mits de lage markt van 't goud in Bengale, het senden van ducaaten groot nadeel soude geven, die ook op Chormandel zedert 1755/6 voor niet méér dan f 5,12,- ieder hebben kunnen verkogt worden.

Tegelijk vertoonde de eerstgetekende dat de winst, die particulieren dan ook op hunne uytbrengende ducaaten zouden behaalen, geen reden konde uytmaken om de Compagnie van dit voordeel te onttrekken en den uytvoer dier munt, welke zelfs tegen 21 schellingen gretig ingewisseld word, te faciliteeren; dat ook die winst ('tsij men hier geld in cas telle om daarvoor ducaaten te laten uytkoomen, 'sij men, penningen in 't vaderland hebbende, die in sodanige gouden speciën late uytkomen) volgens eene beredeneerde koopmansrekening so gering word dat mogelijk niemand zig daarom aan 't gevaar van confiscatie bij agterhaling soude blootstellen.

Fol. 68r-69r.

(Conform dit voorstel is besloten alle gestempelde of ongestempelde gekartelde Hollandse dukaten tegen f 6,12,- in omloop te laten zijn. De bevolking, die de gestempelde voor die prijs heeft geaccepteerd, zal geen bezwaar maken tegen dezelfde koers van de ongestempelde, immers in de brief van 15 oktober is slechts verboden om Nederlandse muntspecie door stempelen enigszins in koers te verhogen. Stempelen is een daad van soevereiniteit en werd daarom afgewezen. Op dit besluit verwacht de Hoge Regering goedkeuring, temeer daar de verhoging van gekartelde dukaten tot 80 stuivers Heren XVII niet mishaaft heeft. De officieren van justitie, speciaal de waterfiscaal, is bevolen scherp te waken tegen het door particulieren uit winzucht invoeren van deze munt uit Nederland. [fol. 70] Verzocht wordt om het verbod uit 1738 op uitvoer vanuit Nederland van alle gemunte specie, in het bijzonder van dukatons en dukaten, te vernieuwen. De Raad van Justitie, de advocaat-fiscaal en de curator ad lites zijn in kennis gesteld van het akkoord met mr. Adriaan Isaak Valckenier over de nalatenschap van de gewezen gouverneur-generaal Adriaan Valckenier. Aan de curator ad lites is als opperhoofd van het soldijkantoor bevolen de opbrengst van die boedel in